

Roman

DIN
2

ilustrovan družinski tednik · izhaja v četrtek

III. leto

V Ljubljani, 5. februarja 1931

Štev. 6

Ženska

Ne vem, ali naj bi ji zameril ali ne. Zaradi tega, kar se mi je zadnjič zgodilo.

Sedim z gospodično v kavarni. Lepa je in interesantna. Sedim torej tam in neprestano me izprašuje. Zdaj o literaturi, zdaj o umetnosti, zdaj o bogvečem.

Povedal sem že, da je bila lepa. Prav lepa celo. Lepe črne oči je imela, dražesten nosek, da bi ji ga človek kar odgriznil, in črna klobuček čez oči. Ustne seveda z rdečilom namazane in lica napudrana, toda tega smo danes že navajeni.

Na tihem naj povem, da sem bil v njo malce zaljubljen.

Ne vem prav, o čem sva govorila. Aha! O slikarjih, o Rafaelu.

Ona me vpraša:

„Kaj je prav za prav na njem, na njegovih slikah, da jih tako stave nedosežne umetnine?“

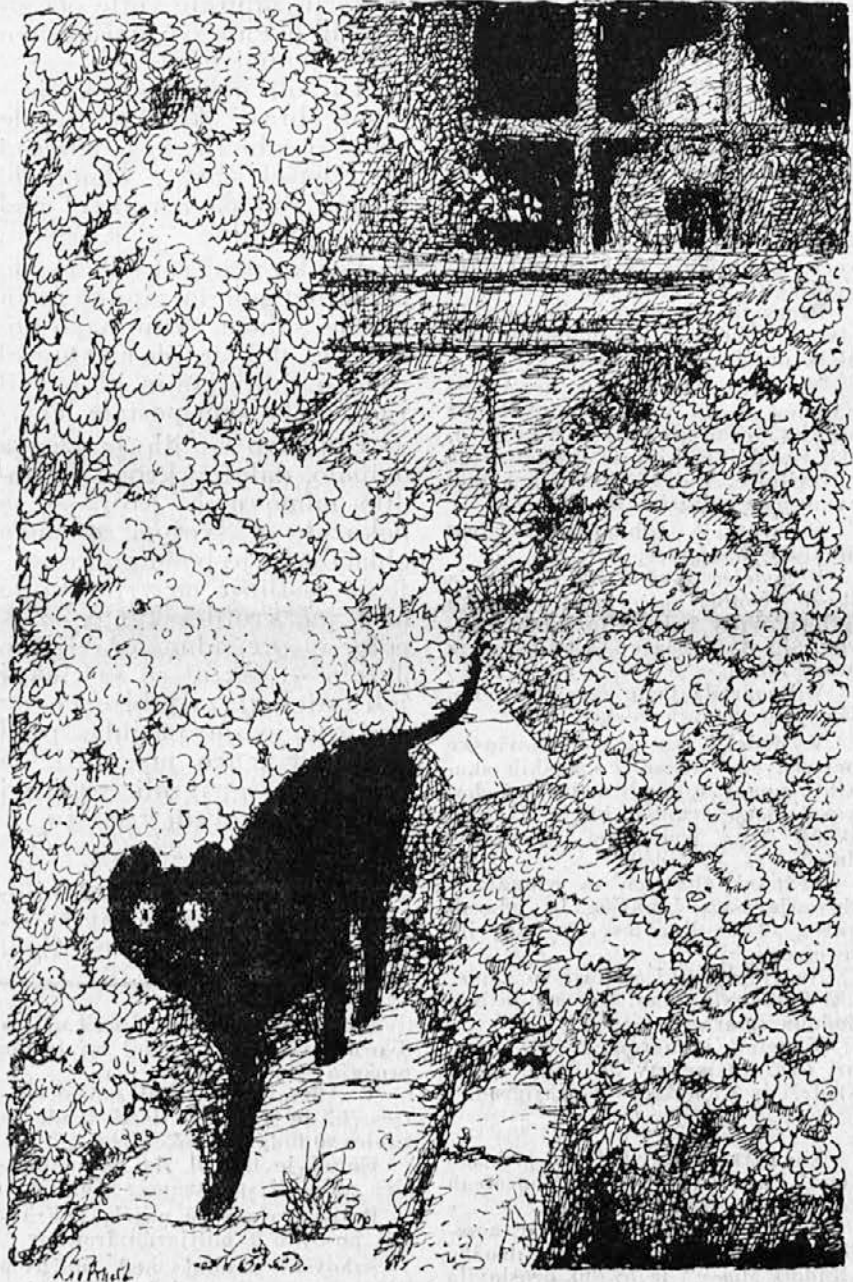
„Kaj je na njih? Poglejte, gospodična, te slike. Saj ste že kdaj videli katero. Opazili ste tisti mir in mišino, ki veje iz vsake črte.“

„Da, da,“ je pritrdila. Takoj sem opazil, da nekaj ni v redu. Njene misli niso bile pri Rafaelovih slikah. Biti so morale pri meni. Sedela sva drug zraven drugega in opazil sem, da leze čedalje bliže k meni. Kaj naj to bo? Toda nisem se dal zmotiti.

„Vidite, gospodična, tak je površen vtis, ki ga dobite, če opazujete te slike samo mimogrede, brez globljih misli. Nekaj mehkega... Če pa se vživite vanje, če zaživite v duši vsaka poteza slikarjevega čopiča, če zadihate vsak odtenek barve, ki ga je nanesele umetnik, če vam postane slika nekaj več, če zaživite v vas, tedaj... tedaj veste, da je ta slika umetnina. Jaz, na primer...“

Mahoma sem prestal. Zlezla je bila čisto blizu k meni, in njen dih mi je božal obraz, in vonj njene parfema me je opajal. Slutil sem, da mora nekaj priti in... skoraj sem se bal. Po njenih očeh sem to slutil, po njenih pogledih, ki so me božali in se niso mogli odtrgati z mojega obraza. Da, po njenih očeh. Toda premagal sem se in govoril dalje, čeprav zmeden:

„Jaz, na primer...“ ko sem bil v Parizu, sem zmeraj tičal v Louvreu. Tam je največja zbirka umetnin na svetu... Kakor svetišče se mi je

Ma'ka ga je p gledala s svojimi skrivnostnimi očmi in pobegnila z listom ra repu skozi zamer ž no okno (K. noveli „Mriva nevesta“ na straneh 82-81)

zdelo in pred nekaterimi slikami sem stal ure in ure, in kadar sem šel skozi dvorane, se mi je zdelo, da vse žive, da vse dihajo...“

Tedaj me je nenadoma prijel za roko. Drhtela je. Tako milo me je pogledala, da me je spreletelo.

In nagnila se je čisto k meni in mi dahnila na uho:

„Dajte, povejte, recite vendar... kateri zdravnik vam je tako imenitno popravil zobe? Ves čas jih že gledam.“

Ali naj ji zamerim? B. S. R.

Mrtva nevesta

Napisala Marija Luiza Beckerjeva

Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija se še zmeraj mudita v Zagrebu. Pretekli teden sta delala izlete po zagrebški okolici in po Zagrebu samem. Povsod jima je ljudstvo delalo veličastne ovacije.

Nj. Vel. kralj je o priliki obiska odlikoval zagrebškega nadškofa dr. Bauerja z našim najvišjim odlikovanjem, redom Karadjordjeve zvezde I. stopnje.

Zaradi bivanja Nj. Vel. kralja v Zagrebu se je preselilo tja tudi več ministrov in poslanikov.

Nj. Vis. prestolonaslednik Peter in njegova dva brata so prišli na Bled in ostanejo tam delj časa.

V soboto je bil promoviran za častnega doktorja ljubljanske univerze predsednik češkoslovaške republike T. G. Masaryk.

Prosvetni minister je dovolil otvoritev petih novih nemških paralel na slovenskih šolah.

Naš praški poslanik g. dr. Albert Kramer je bil v svečani avdienci sprejet pri predsedniku češkoslovaške republike, kjer je predal svoje poveljnice. Potem je obiskal tudi zunanjega ministra dr. Beneša.

V kratkem dobimo nove 1000 dinarske bankovce.

V nedeljo zvečer sta se peljala skozi Ljubljano znana filmska igralca Willy Fritsch in Lilian Harvey. Šla sta v Zagreb, kjer ostaneta nekaj dni.

V Beogradu bodo zgradili 12 novih pravoslavnih cerkva.

V nedeljo so bile banovinske prvenstvene tekme v smučskih skokih. Zmagal je mladi nadarjeni skakalec Bogo Šramel, ki je dvakrat skočil brez padca po 29 metrov daleč.

Neznani zlikovci so vlomili v slovenjgraško župnišče in odnesli okrog 10.000 dinarjev. Do zdaj jih še niso dobili.

Na ljubljanski postaji so zaplenili 9 vagonov vina, ker mu je bila dodana šmarnica.

V petek je ogromen plaz zasul pri Črni 70 metrov na dolgo cesto, ki drži iz Kamnika v Gornjiograd.

*

Nova francoska vlada, ki jo je sestavil Laval, je dobila v zbornicah že dvakrat veliko zaupnico.

Praška podružnica ugledne nemške oglasne in reklamne družbe „Rudolf Mosse“ je te dni proslavila 60 letnico svojega obstoja.

Letalec Lundborg, ki je pred leti rešil generala Nobila, je padel z letalom na tla in se pri tem smrtno onesrečil.

V četrtek izvolijo v Parizu „Miss Evropa“. Vseh šestnajst lepotic iz tekmujočih evropskih držav je že tam zbrano.

Razvaline gradu so stale v mraku pred nami — le nekaj ostankov zidov, ovitih z bršljanom in v senci prastarih platan. Vitičaste rože so se vile ob njih, se plazile čez jarke in zapirale votle oči zijačočih oken s svojimi krvavo obrobljenimi prsti.

Tu, ob pokojno tekoči, s topoli obrasli Marni so divjale groze revolucije, tu je ponosni grad našel smrt v plamenih, njegov rod pa izkrevavel pod sekiro giljotine.

Več ko petdeset let so stale razvaline gole in zapuščene in kazale solncu svoje nago pogorišče, dokler jih ni obrasel usmiljeni bršljan in jih ogrnil vase, da so spet postale lepe.

Ljudstvo se jih je izprva ogibalo, daleč v krogu je hodilo mimo njih. Ko pa so se pokazale v svojem zelenem oblačilu in je bohotno grmovje in rastlinje na vrtu, ki ga niso več krotile škarje, vzkipelo v prečudno pravljjično deželo — takrat so se tjakaj jeli zatekati zaljubljenici, da skrijejo svoje poljube pred svetom v senco magnolij, in otroci so se igrali v tisovi seči in lovorovem grmičju.

*

Neko popoldne je ženitovanjska družba napravila izlet v grajske razvaline. Mladi

parčki so se lovili v parku in se skrivali med razpadlimi ruševinami. Sedemnajstletna dražestna nevesta je bila najveselejša med vsemi. Vselej iznova je nagajivo pobegnila pred strežočimi rokami koprnečega mladega ženina, njeno belo oblačilo je plapolalo zdaj tu zdaj tam, in njegove ustnice in njegova ljubezen so jo morale vedno iznova iskati.

Potlej pa je ni več našel — predobro se mu je bila skrila.

Tisoč najlepših besed je klical za njo — klical in vpil — nema tišina mu je bila odgovor.

Napočil je mrak in neveste ni bilo nikjer.

Nihče je ni videl, ne v razvalinah, ne na cesti — nikjer ni bilo sledu o njej.

Čudna groza je prevzela vse. Gostje in prijatelji so pomagali iskati, klicali so jo, prisluškovali, kričali — nič! Spustili so pse, da preiščejo razvaline, prinesli so lestve in plamenice — nič — nič — ne sledu, ne glasu, ne odgovora. Tedne in tedne so obupno iskali v razvalinah, toda njih strašna, molčeča skrivnost je ostala nerešena.

Mlada nevesta je bila izginila.

In tako so minevali meseci in leta. Ženin je vzel drugo

Bolgarski poslanik na našem dvoru Vakarevski je bil na lastno prošnjo odpoklican.

V Albaniji so imeli močan potres, ki je napravil dosti škode in zahteval tudi človeške žrtve.

Gandi je izjavil, da je pripravljen skleniti sporazum z Anglijo.

Poljska vlada je najela v Franciji posojilo 1 milijardo frankov.

Šahovski dvoboj med Indijcem Sultan-kanom in mojstrom Tartakovrom, se je končal z zmago Indijca v razmerju 6 in pol proti 5 in pol.

V White Havenu na Angleškem se nastala velika rudniška nesreča. Mrtvih je 28 rudarjev, še dosti več pa hudo ranjenih.

Madžarski zunanji minister grof Bethlen je bil pretekli teden na

Dunaju, kjer je podpisal pogodbo z Avstrijo.

V Predealu v Romuniji se je vršila tekma smučarjev. Naši tekmovalci so ostali na četrtem mestu.

Albanski kralj Ahmed Zogu se mudi na Dunaju.

V Tokiju je divjal velik požar, ki je uničil del mesta.

V Ameriki imajo že 6 milijonov brezposelnih.

Mehika odpravi vojno mornarico.

Bolgarski vojni minister Bakar-džijev je nepričakovano odstopil. Njegov naslednik je general Kisjov.

Iz Bolgarije poročajo, da bo tamkaj najbrž postavljena vlada generalov.

V Dobrudži in južni Besarabiji divjajo hudi snežni viharji.

dekle, postal je oče in ded in je umrl in so ga pozabili, kakor pozabijo ljudje vse, kar živi...

*

In spet je od takrat minilo pol stoletja, in novemu rodu so pripovedovali kakor pravljico o čudnem nestanku lepe mlade neveste in o nerešeni skrivnostni zagonetki.

Bil pa je nekdo, mlad študent, ki mu ta skrivnost ni dala miru. Njegova romantična priroda ga je neprestano gnala k starim razvalinam, njegov praktični duh pa je iskal sredstev in potov, da reši to zagonetko. In ker je bil moderen mlad mož, se je lotil raziskave gradu z vso strategijo: v starih letopisih in načrtih je stikal za tlorisom gradu, da bi zasledil njega skrivnost. Njegov namen je bil odkriti tisto usodno mesto, kjer je bila nesrečna deklica izgubljena. Tedne in tedne je proučeval dan za dnem razvaline in iskal v njih skrivne loputnice. Zaman.

Toda potem — neko jutro — premišljeva je stal in se naslanjal na slop v zidu — ko slop zdajci popusti in se zavrti — skrivna vrata se pokažejo — in študent je mahoma v sobi z marmornimi stenami, z mizami in knjigami, ki jih ogenj ni ugonobil. Mehka zelena svetloba je prihajala skozi majhno zamreženo pol odprto okno visoko gori v zidu, ki je držalo do malone popolnoma zaraslega in pozabljenega trdnjavskega jarka.

Za mizo pa, sredi sobe na visokem naslanjaču je sedela postava: v beli poročni obleki iz skrepenele svile in z ovenelimi cveti v temnih laseh je sedela votlooka postava, ki je čudno strmela vanj.

Groza je stresla mladeniča, zazeblo ga je po hrbtu, hkrati pa ga je prijela boleštna radovednost, grenko zadoščenje, da je naposled vendarle prišel skrivnosti do dna — stopil je proti sedeči postavi — tedaj pa so težka vrata treščila za njim — bil je ujet.

Vrata se od znotraj niso dala odpreti — ključ so bili vzeli graščaki s seboj v smrt — mogočno in brezadno je grad stisnil vase svoj plen.

Isti slučajni pritisk na skrivno vzmet ga je bil kakor svoje dni ono nesrečno nevesto privedel semkaj in ga uklenil za zmerom.

Študenta je stresla mrzla groza ob misli na njegovo mlado življenje in ob pogledu na srepečo mumijo pred njegovimi očmi.

Ali bo tudi on kakor ona ostal ujet, da umre počasne strašne smrti, da pričaka umiraje od žeje in lakote konca kakor nekoč ona? Bil je sicer mlad filozof, toda ta misel ga je vendarle podrla.

In mrtva nevesta — kakšen je bil njen konec?

Počasi je stopil proti sedeči postavi. Bilo mu je, kakor da je zdaj njegova in on njen, kakor da je nanj čakala. Njene mrtve oči kakor da v bolesti strme vanj in ga nemo pozdravljajo.

Ob prepihu njegovih kretanj je vztrepetal prah okoli nje. Tedaj je videl, da je ona le še fantóm prahu, ki se mora sesesti pri prvem dotiku.

Na hrastovi mizi so bile vrezane črke. Pisala je bila — z nohti je bila vgrebla strašno povest svojega trpljenja in nesreče v trdi hrastov les.

Svoje nade na rešitev in svoj obup. Svoj poslednji pozdrav zaročencu, sreči — življenju — in potem se je trudna od lakote in žeje spustila na stol za mizo, tako kakor naj to nekoč dobe, in vdano in tiho je počakala na smrt.

Tako veličastno je bil v njej razvit čut za lepoto, da je tako umrla, kakor je hotela, da jo dobe — kakor lep, zamrl sen. Njene roke so še krčevito stiskale robec, s katerim si je bila v cerkvi otrlala solze srečne neveste, in ki so ga potem napojile grenke solze nesreče.

Bil je že dolgo suh, ta robec, kakor vroča, topla mladostna kri v njenih žilah.

„Roman“ stane

1 mesec 8 Din, ¼ leta 20 Din, pol leta 40 Din, vse leto 80 Din. — Račun pošt. hr. v Ljubljani št. 15.393. — Dopisi: „Roman“, Ljubljana, Breg 10. — Naročnina za inozemstvo (vse leto): v Avstriji 14 šilingov, Nemčiji 9 mark, Franciji 50 frankov, na Čehoslovaškem 70 kron, v Italiji 40 lir, Belgiji 14 belg, Angliji 9 šilingov, Holandiji 5 goldinarjev, Egiptu pol funta, Severni Ameriki 2 dolarja. Za ostalo inozemstvo vsetletno 120 Din v valuti dotične države, pol leta pa 60 Din. Posamezne številke: v Jugoslaviji po 2 Din, v Italiji pa po 80 stotink.

Srce je vzkipelo mladeniču v boli in nesreči in ljubezni, kakor da bi bil on sam ženin te mrtve deklice. Kakor da mora poslej ostati pri njej, ujet od njenega tihega čara. V bolestinah in čudnih mislih je stal tam in bral v muki vrezane črke mrtve neveste, čital jih je vedno iznova, kakor da bi bile vse te ljubavne besede namenjene njemu, in iz oči so se mu ulile solze.

Takrat pa je začul na oknu prav tih, komaj slišen šum. Presenečen je pogledal. Ali je vendarle še kako bitje, ki pozna pot sem?

Bila je gibka črna mačka, ki je tipala s tačicami okoli robu okna, kakor da pozna pot. Stisnila je svoje mehko telo v ozko odprtino in zdrsnila tiho, z zametastimi kretanjami v sobo, prav tiho, kakor da se boji, da ne zmoti svoje mrtve prijateljice.

Ta nema, demonska žival tedaj pozna skrivnost gradu, ki so jo ljudje že sto let zaman iskali!?

Študentu se je skrčilo srce. Ena rešitev — ena rešitev je še bila!

Takrat pa ga je mačka uzrla, zapihala je, ga pogledala z zlobnimi zelenimi očmi, kakor da se srdi, ker jo nekdo moti v njenem kraljestvu, kjer je bila edina vladarica — in že je hotela pobegniti. K sreči pa je študent imel pri sebi še od zajtrka nekaj klobase. V strahu, da mu mačka ne pobegne, jo je začel vabiti in se ji skušal prihliniti.

V vročični naglici je brž vrgel na kos papirja, ki ga je iztrgal iz svoje beležnice, načrt skritega vhoda in popisal nevarnost, v kateri se nahaja. Potlej je zvil papir in ga privezal mački na rep. Mačka se mu je dala gladiti, nato ga je čudno skrivnostno pogledala s svojimi nedoumnimi očmi in pobegnila.

V trepetajoči grozi je čakal in čakal. Pred večerom ga pač nihče ne pogreši, si je rekel, in zdaj je bilo šele zgodaj zjutraj.

Toda prišla je noč, sove in urhi so jeli skovikati, on pa je bil še vedno sam s tiho mrtvo deklico, sam z nevesto, ki je sedela, kakor da je čakala nanj in hoče zdaj z njim svatovati. In čim bolj so padale sence, tem živější mu je jel postajati njen pošastni obraz. Zdelo se mu je, kakor da govore njena posušena usta vse tiste besede, ki so jih njeni nobti vgrebli v mizo, kakor da njen tihi glas ponavlja besede, ki jih odnaša veter, ki šepeče v gostih divjih ovijalkah pred oknom.

Študent je legel na tla, da bi zaspal, mrtva nevesta pa se je tiho smehljala in ga gledala — potlej je vstala, prestopila in se priklonila k njemu, in mahoma je vedel, da je bil o n njen mrtvi ženini, ki je nanj čakala, in ki mora zdaj z njo svatovati — in ona ga je objela in ga poljubila z mrtvimi ustnicami. —

Ko se je zbudil iz težkega sna, je mrtva nevesta nemo in mirno sedela. Sanje so ga preslepile, domišljija mu je prepletla sen in spomin — bilo je jasno jutro, môre je bilo konec. Ker je bil moderen, pameten mladenič, vendar ne sme izgubiti glave — in res je začel stopinjje in klici so prihajali do njega, medlo in zmedeno, se mu je zdelo.

Ali prihaja odrešenje?

O, ne — njegovo poslanstvo se je izgubilo — iskali so ga, pa ne tu! Vpil je in besnel, a nihče ga ni čul, in bilo mu je, kakor da se mu smeh-

lja mrtva nevesta, kakor da mu hoče reči:

„Le vpij! Tako sem tudi jaz vpila — tisočkrat vpila — vse zaman!“

Kaj zdaj?

Ali se mačka povrne? Ali pa jo je preplašil, njo, edino, ki je vedela za skrivno sobo?

Prišla je, čeprav divjejša, manj pristopna njegovim vabam — pa se je vendarle sprijaznila z ostanki klobase, ki si jih je odtrgal od ust — in v drugo je šlo poslanstvo z njo. To pot pa ji je privezal okoli vratu trak iz obleke mrtve neveste in nekaj ovenelih cvetov njenega poročnega venca, da bodo ljudje postali pozorni na žival.

In tako je šla črna mačka v tem čudnem nakitu slavnostno, pošastno in smešno hkrati čez razpadle ruševine. Ljudje so jo videli, razumeli so, prijeli so mačko, našli pismo, iskali in odkrili skrivno vzmet — in soba je odprla svoja usodna vrata.

In ko so vrata odprli na stečaj in jih dobro podprli in je zapihal sveži zračni tok, se je zazdelo, kakor da se je mrtva senca na stolu prav malo zganila, potem pa se je sedla — kupček prahu med belimi cunjami. In študent je stopil iz smrtnih senc v življenje.

In je pohitel, da objame in poljubi svoje živeče deklice, da pozabi pri njej na poročni poljub mrtve neveste ...

Tvegaj!

Napisal Safed Modri

Videl sem nekoč nogometno tekmo, in sem videl, kako dobivajo nekateri igrači s pametjo, drugi pa s smelostjo. In mož, ki sem zraven njega sedel, je bil ves nor od občudovanja onih, ki so pametno čakali, da jim je prišla žoga pred noge, med tem ko sem bil jaz jako za to, da občudujem one, ki so nekaj tvegali.

Moj prijatelj je rekel: „Ali zmerom s takimi držiš? Ali zmerom zapravljaš svoje odobravanje za ljudi, ki delajo na slepo, ki izzivajo usodo? Ali ni bolje biti oprezen?“

In jaz sem odgovoril: „Nihče ni še dobil igre samo s tem, da je oprezo igral!“

On je rekel: „Meni je zanesljivost važnejša.“

In jaz sem rekel: „Zelo nezanesljiv je ta svet, v katerem živimo. In je sploh nevarno živeti in mnogo varneje biti mrtev. Jako nespametno je in neprevidno oženiti se. Jako nezanesljivo je ostajati doma, zakaj veliko število nesreč se zgodi doma. Kopalnica, na primer je nemara najnevarnejša soba v vsej hiši. Na stotine ljudi je smuknilo v kopalno kad in so si izpahnili nogo, in mnogo ljudi se je v kopalnici oparilo ali pa jih je kap zadela. Takoj za avtomobilom je kopalna kad morda najnevarnejše orožje civilizacije. A vendar se kopljem vsako soboto zvečer in časih še večkrat. Ne svetujem ljudem živeti nevarno življenje. Samo da druge možnosti življenja ne vidim kakor nevarno — in jaz hočem živeti!“

On je rekel: „Kako daleč hočeš še razvijati to misel?“

In jaz sem rekel: „To vobče ni moja misel. Podedoval sem jo od velikega Tvegaleca, ki je takole nekako rekel: Kdor hoče svoje življenje ohraniti, ga izgubi, in kdor hoče svoje življenje izgubiti, ga dobi. Nevarno je živel ta Tvegalec, pa prav zato je prinesel svetu odrešenje.“

Stric hiti na vlak

Narisano v eni sapi

H. R. HAGGARD:

Žena z večno mladostjo.

Ta roman je začel izhajati v 42. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je šestnajsto. Novi naročniki naj izrečno zahtevajo še prejšnja.

„Tak pridi že vendar, lob!“ zavdijem v smrtnem strahu, čuteč, kako se kamen maje pod vsakim Jobovim trzajem.

„Bog, usmili se moje duše!“ krikne nesrečni Job iz teme. „O joj, deska se izmika!“

Začujem divje otepanje in že mislim, da je strmoglavil v prepad. Toda njegova roka, ki je v strahu zamahnila v zrak, prime za mojo in jaz potegnem z vso silo, kar mi je je naklonila Previdnost, in v svoje veliko veselje začutim Jobovo sopenje kraj sebe. Deska pa zdrsne in pade v brezno.

„Joj!“ zakričim. „Kako pridemo nazaj?“

„Ne vem!“ odgovori Leon iz teme. „Vesel sem, da smo vobče še tu.“

Aješa me pokliče. Splazim se k njej in ona mi da roko.

XI

DUH ŽIVLJENJA

Storim, kakor mi zapove. V strahu in trepetu začutim, kako me vede ob robu skale. Stopim z nogo naprej, pa začutim, da sem stopil v prazno —

„Padel bom!“ kriknem.

„Ne boš, samo meni se za-

upaj!“ odgovori Aješa. „Spusti se!“

Začutim, kako zdrsnem korak, dva ob pečini, nato pa mi zmanjka tal pod nogami. Po bliskovo me preleti misel: izgubljen sem!

Pa ne; nisem še misli domislil do konca, ko začutim trdna tla pod nogami. Veter je kakor bi odrezal prestal. Ko sem še hvalil Boga za rešitev, nekaj zašumi v zraku — in že je pri meni Leon, ki se je prav tako spustil v globino.

„Nu, stari!“ vzklikne, „ali si ti? Stvar postaja zanimiva, kaj ne?“

Prav takrat se s strašnim krikom zavali na naju Job in naju oba podre. Ko smo se vsi trije spravljali na noge, se mahoma pojavi med nami Aješa, ki nama veli, naj priževa svetiljke.

Ob svitu svetiljke se razgledamo, kje smo. Bili smo v nekaki skalnati sobi, ki je merila kakih deset čevljev počez; vsi trije smo bili mrliško blede od groze, le Ona je bila mirna.

„Tako,“ reče Ona, „vsi smo lepo zdravi in celi. Že sem se bala, da se skala ne prevaga in nas ne strmoglavi v brezdanji prepad. Ker pa je tale —“ in pokaže na Joba, ki je sedel na tleh in si z rdečo rutico otiral znojno čelo — „ker pa je tale... po pravici so ga imenovali ‚Prase‘, ker je res neumen ko prase... izgubil desko, nam ne bo lahko vrniti se čez prepad. Zato bom morala odkriti drugo pot.“

Po kratkem premoru se obrne k meni.

„Ali bi verjel, Holly, da si je tole gnezdo nekoč izbral neki človek za svoje vsakdanje bivališče in tu preživel več let? Samo vsakih dvanajst dni je zapustil to bivališče, da je šel po hrano, vodo in olje, kar so mu ljudje v obilici prinašali in polagali kot žrtev ob vhod v rov, skozi katerega smo prišli.“

Začudeno se spogledamo. Ona pa takoj spet povzame.

„In vendar je bilo tako. Temu človeku je bilo ime Noot. Bil je samotar in moder mož in je poznal skrivnosti prirode; on je tudi odkril ogenj, ki vam ga hočem pokazati. Ta ogenj je kri in življenje prirode. Kdor se v njem okoplje, bo živel tako dolgo kakor priroda. Toda Noot tega znanja ni maral zase izkoristiti. ‚Hudo je človeku živeti,‘ je rekel, ker se rodi, da umre.‘ Zato svoje skrivnosti nikomur ni razodeval in zato je tudi prišel sem, da živi tu, kamor mora priti vsak, kdor išče življenje.“

Ko sem prvič prišla v te kraje, sem čula o tem modrijanu in sem ga čakala, ko je nekega dne šel po živež. In sem šla za njim, čeprav me je bilo hudo strah prepada. Očarala sem ga s svojo lepoto in svojim duhom in premotila s svojim jezikom, da me je naposled vzel s seboj in mi povedal o ognju in njegovi skrivnosti. Ni pa mi dovolil, da bi se okopala v njem. Tako sem se vrnila domov, še prej pa sem se od njega naučila

vsega, kar je vedel o čudežnem Duhu sveta; tega pa ni bilo mato, zakaj mož je bil star in moder.

In potem se je zgodilo, da sem te nekaj dni nato srečala, Kalikrat. Prišel si bil z lepo Egipčanko Amenarto. Takrat sem prvič in poslednjič spoznala, kaj je ljubezen: in domislila sem se, da bi s teboj prišla sem in sprejela dar Življenja zate in zase... In tako sva prišla sem z ono Egipčanko, ki naju ni pustila samih. Toda stari Noot je bil že mrtev, tamle je ležal, in pokaže z roko nedaleč od nas. „Toda gotovo je že davno razpadel v prah.“

Sežem z roko po tleh v prah; mahoma pa začutim nekaj trdega. Bil je človeški zob. Pokažem ga Aješi.

„Njegov bo,“ prikima takoj Ona. „Vidiš, to je ostalo od Noota in vse njegove modrosti — samo škrbast zob! Pa vendar je ta mož imel v svojih rokah Življenje, in le zaradi svoje vesti ni maral zanj.“

Torej, ni bil še dolgo mrtev, ko smo prišli tja, kamor vas hočem zdaj odvesti. Zbrala sem vse svoje sile in stopila v plamen: tisti trenutek sem začutila, kako pôlje po mojih žilah življenje, ki ga vi ne boste nikoli spoznali, če ne pojdete v ogenj. Prišla sem iz njega večno mlada in lepa nad vsako pričakovanje. Potem pa sem iztegnila roke proti tebi, Kalikrat, in se ti ponudila, sebe, nesmrtno nevesto — ti pa si mi obrnil hrbet in si se vrgel Amenarti za vrat. To me je tako razsrdilo, da sem pograbila tvojo sulico in te z njo prebodla. Zaječal si in mi pal pred noge... mrtev!

A ko si bil mrtev, sem se razjokala, da nisem mogla tudi sama umreti. Plakala sem na kraju Življenja, plakala, da bi mi srce moralo počiti, če bi bila umrljiva kakor drugi ljudje. Ona pa, črnooka Egipčanka, me je klela in klicala vse svoje bogove name. Jaz pa — jaz takrat nisem nanjo

niti mislila, kaj šele, da bi ji hotela storiti kaj zlega. Tako sva te potem obe odnesle od tod. Pozneje sem jo poslala čez močvirje domov; zdi se, da je ostala pri življenju in rodila sina in zapisala ta dogodek, ki si ga potem ti bral, ti, njen mož, ki boš vrnjen meni, njeni tekmici in ubijalki.

To je vsa povest, dragi Kalikrat, vsa resnična, od začetka do konca. A preden pojdeva v Življenje, mi povej, dragi: ali me ljubiš od srca in ali mi oprostiš? Glej, Kalikrat: storila sem mnogo slabega, Morda je bilo slabo tudi to, da sem pred dvema dnevoma ubila deklico, ki te je ljubila. Da, grešila sem, toda grešila iz ljubezni. Pa vendar znam ločiti dobro od slabega. Tvoja ljubezen, Kalikrat, mi bo rešiteljica. Zato me primi za roko in snemi brez strahu z mojega obraza kopreno, poglej mi v oči in reci: Oprostim ti iz vsega srca, zakaj ljubim te!“

Aješa utihne, njen nežni glas pa je še vedno trepetal v zraku. Njen glas — spomnim se, da mi je bil še dražji od njenih besed. Tudi Leona je presunil. Do tistega trenutka je bil očaran od nje zoper svojo voljo, kakor ptica, ki jo kača premami. Zdaj pa je vse to minilo in vedel je, da zares ljubi to izredno bitje, kakor sem ga, žal, ljubil tudi jaz. Solze so zalile njegov obraz, ko je pristopil k njej in ji odgrnil kopreno. Potlej jo je prijel za roko in ji globoko pogledal v oči:

VSAK DAN 1 VPRAŠANJE

Odgovori na 90. strani

1. Koliko stane 1 gram radija?
2. Kdo je odkril Japonsko?
3. Kako je bilo ime Mohamedovi ženi?
4. kateri modrijan je bil najbogatejši?
5. Katera dežela daje največ zlata?
6. kateri ameriški predsednik je imel očeta, ki je kuhal milo?
7. Do katere globine uspevajo rastline v morju?

„Aješa,“ je rekel na glas, „ljubim te iz vsega srca, in kolikor more človek odpustiti, ti odpustim Ustanino smrt. Vse drugo meni ni mar. Vem le to, da te ljubim, kakor nisem še nikoli ljubil, in da ti ohranim zvestobo do konca življenja.“

„A zdaj,“ odgovori Aješa s ponosno ponižnostjo, „zdaj ko govori moj gospodar tako kraljevski in me tako obilno nagraja, tudi jaz ne smem ostati za njim. Glej!“

In ga prime za roko in si jo dene na svojo lepo glavo; nato pa se spusti na koleno.

„Glej! V znak svoje podložnosti se priklanjam pred teboj, gospodarjem svojim. Glej!“

S temi besedami ga poljubi na ustnice.

„V znamenje, da sem ti žena, poljubljam ustnice svojemu gospodarju. Glej!“

In položi svojo roko na njegovo srce.

„Tako mi greha, s katerim sem se pregrešila, tako mi brezkončnih stoletij čakanja, ko sem objokovala svoj greh, tako mi velike ljubezni, s katero te ljubim, in tako mi Duha... Večnega Duha, ki prihaja od njega vse življenje in ki se vanj vse življenje vrača — kolnem se...“

Kolnem se ti v tem prvem najsvetejšem trenutku svojega ženstva, da hočem opustiti zlo in ljubiti samo dobro. Kolnem se ti, da se bom vedno prepuščala tebi na ravni poti dolžnosti. Kolnem se ti, da te bom ljubila in spoštovala, Kalikrat, kolnem se ti... toda kaj naj se ti kolnem, ko so vse to samo besede! Toda prepričaj se boš, da govori Aješa resnico...“

Tako, vidiš, sem prisegla, ti, Holly, pa si bil priča moji prisegi. Tu sva se poročila, mož moj, sredi teme, ki nama je poročna postelja; poročila sva se do konca vseh svetov. Najina poročna prisega je zapisana na krilih vetra, ki jo odnese pod nebo in povsod, povsod okoli sveta.

Glej, še enkrat sem te poljubila. In s tem poljubom ti dajem oblast nad morjem in kopnim, nad kmetom v koči in vladarjem v palači, nad mesti in vsemi, ki so v njih. Kamorkoli solnce pošilja svoje žarke in kjerkoli se samotne vode zrealijo v mesečini, kjerkoli gromovi grme in kjer se nebeška mavrica vzpenja pod nebo — od snežnega severa pa do solnčnega juga: povsod bo segala tvoja moč in tvoja oblast bo nad vsemi... Evo, taka je moč ljubezni in to je poročni dar, ki ti ga dam, Kalikrat, ljubimec moj in moj gospodar...

Tako, in zdaj je vse storjeno. Povedala sem, kar sem hotela povedati. Zdaj pa idimo od tod, da se zgodi kakor treba...

S temi besedami prime svetiljko in stopi proti onemu delu sobe, ki je bil pokrit s premičnim kamenom. Tam se ustavi.

Mi stopimo za njo in zagledamo v zidu stopnice. Aješa se začne spuščati po teh stopnicah, mi pa za njo.

Dolgo smo tako hodili, morda kake pol ure, dokler nismo prišli do nekega hodnika, ki pa se je kmalu razširil v veliko votlino, ki ji nismo videli ne svoda ne sten. Samo po tem smo vedeli, da je votlina, ker so naše stopinje odmevale, zrak pa je bil težak in zatohel. Sredi vseobče tišine smo tako nekaj minut stopali dalje kakor izgubljene duše v hadskih globinah, Aješa pred nami pa je plapolala kakor bela pošast. Mahoma pa se je votlina spet pretvorila v hodnik, ki se je izlival v drugo, manjšo votlino. V tej votlini smo jasno videli svod in kamenite zidove. In najnazadnje smo prišli iz te votline v tretji hodnik, v katerega se je kradel slab komaj zaznaven pramen svetlobe.

Aješa vzdihne, ko zagleda ta svetlobni pramen, dobro sem čul.

„Prav,“ reče. „Pripravite se, da pojdete v notranjost

zemlje, kjer se začne življenje, ki ga žive ljudje in živali, vsako steblo in vsak cvet.“

Aješa gre hitro naprej, mi pa za njo, kakor hitro moremo, srea pa so nam polna strahu in radovednosti. Kaj se nam obeta?

Svettoba postaja vse jačja. Zdaj smo na koncu hodnika in tedaj — o!

Zagiedamo se v tretji votlini, dotigi kakih petdeset čevljev, prav toliko visoki, široki pa trideset čevljev. Na tleh je bil bel pesek, stene pa so bile gladke. Votlina ni bila temna kakor prejšnje, nego jo je obsevala neka rožnata svetloba, ki je tako lepe še nisem videl. Se smo vsi začudeni stali in gledali predse, vprašujoč se, od kod ta rožnata svetloba, ko se zgodi nekaj veličastnega, a hkrati tudi groznega. Na nam nasprotnem koncu votline je nekaj plamtelo in prasketalo, da smo se vsi stresli, Job pa je od strahu celo pal na kolena... In tedaj prasne v zrak strašen ognjen oblak ali stolp v barvah, kakor mavrica, svetel pa kakor blisk. Malo časa, morda kakih štirideset sekund je plamenel in grmel ta stolp, počasi se vrteč v krogu, potlej pa je strašnega ropota polagoma nestalo. Ostala je samo rožnata svetloba, ki smo jo bili najprej zagledali.

„Pridite! Pridite!“ zavpije zmagoslavno Aješa. „Glejte, tu je vir in srce življenja, kakršno pôlje v prsih velikega sveta. Poglejte snov, ki iz nje vsa živa bitja črpajo svojo moč; to je svetli Duh naše zemlje, brez katerega ona ne bi mogla živeti, nego bi se morala ohladiti in umreti kakor se je ohladil in umrl mesec. Pridite in okopajte se v živem plamenu!“

Šli smo za njo skozi rožnato svetlobo čez vso votlino, dokler se ne ustavimo ravno pred krajem, kjer je utripal veliki plamen, ki je vstajal in padal.

In tu, na tem koncu votline se spogledamo in se nasme-

jemo drug drugemu v lahko-sti svojih src in božanski opojnosti svojih čutil. Celo Job, ki ga že teden dni nisem videl smežati se, se zdaj smeje. Bilo mi je takrat, kakor da bi mogel mahoma govoriti deset jezikov, v stilih največjih pesnikov: kakor da so se spone mojega mesa raztrgale in dale duhu, da zleti do svoje nebeške domovine.

In potem se iznenada, ko sem še užival v razkošni moči svojega novega bitja, začuje iz daljave strašen trušč, ki postaja vse jačji in jačji. In ta hrup prihaja čedalje bliže, in z njim tudi mnogobarvni svetli oblak. Nekaj časa stoji pred nami, nato pa se polagoma zavrti okoli sebe in v istem hrupu spet izgine, ne vem kam.

Ta pogled nas tako prestraši, da popadamo vsi na obraze, razen Aješe, ki je stala pokonci in iztezala roke proti plamenu.

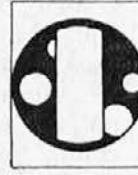
In ko plamen spet izgine, izpregovori Aješa:

„Napočil je, Kalikrat, veliki čas! Ko se plamen novič vrne, moraš stopiti vanj. Najprej vrzi s sebe obleko, ker bi jo ogenj sežgal, čeprav tebi ne bo škodil. V ognju moraš ostati tako dolgo, dokler ti čutila vzdrže. Kadar te pa plamen objame, ga moraš vsesavati vase, da ti pride vse do dna srca in da ne izgubiš niti najmanjšega dela njegove moči. Ali me razumeš, Kalikrat?“

„Razumem, Aješa,“ odgovori Leon. „Toda, čeprav nisem strahopetec, se vendar bojim besnega ognja. Kako naj vem, da me ne ugonobi in potem ne izgubim sebe in tebe? Nu, vseeno hočem poskusiti,“ doda nato.

Aješa se za trenutek zamisli, nato pa reče:

„Ne čudim se, da se bojiš. Povej mi torej, Kalikrat: če vidiš mene, kako stojim v plamenu in pridem iz njega nepoškodovana, ali potem pojdeš vanj?“

Vprašanje

„Kaj imata skupnega baletka in žaba?“

„Obe imata gole noge, skačeta in se bojita štokrlje.“

Za vsak slučaj.

Milko in Milka so bili na obisku pri stari mami. Ko sta zvečer molila, je Milko dodal z gromkim glasom:

„Potem, dragi Bogec, mi pošlji za moj rojstni dan, ki ga imam po jutrišnjem, lepega velikega konja in debelo knjigo s slikami!“

„Zakaj tako vpiješ?“ povpraša Milka. „Bog vendar ni gluha.“

„Bog že ne, ampak stara mama.“

Koseski

Četrtošoleci dobe novega profesorja. Čisto plešastega. Ko pride prvo uro v razred in odloži za katedrom klobuk, vzklikne Janez Butala v zadnji klopi s Koseskim:

„Kaj bliska se v dalji? ...“

Profesor stopi brez besed dol k njemu in mu potrka po glavi. In nadaljuje s Koseskim:

„... kaj votlo doni?“

Knjigovodstvo

„Kako se počutiš v zakonu?“

„Slabo! Nikar me ne vprašuj.“

„Jaz sem pa mislil, da si napravil do'ro kupčijo.“

„Slabo, za doto so me priznali, za ženo pa obremenili.“

Pri zdravniku

„Svetoval bi vam, da se časih okopljete.“

„Saj se kopljem vsak dan.“

„Potem pa ne pozabite menjati vode.“

Nagrobni napisi

V Parizu na montmartrskem pokopališču imajo nagrobni kamen s temile napisi:

Tukaj počiva Katarina, prva žena Jeana Millerja.

Tukaj počiva Marija, druga žena Jeana Millerja.

Tukaj počiva Ana, tretja žena Jeana Millerja.

Tukaj počiva Magdalena, četrta žena Jeane Millerja.

In čisto spodaj je napisano z majhnimi črkami:

Tukaj končno počiva v miru Jean Miller.

Parki za zaljubljenca

Uprava velikih parkov okoli Kapitola v Washingtonu je izdala odlok, ki dovoljuje poslej te parke tudi zaljubljenecem, ki „ljubimkajo v okviru spodobnosti“. Policija je dobila navodila, naj pusti pri miru parčke, ki se v parkih nežno izprehajajo z roko v roki ali pa „si odkrivajo ljubezen“. Do zdaj namreč tudi to ni bilo dovoljeno v teh parkih.

Pa to ni šala. Vendar smo to kratko vest rajši zabeležili v tejle rubriki kakor pa v tedenski kroniki, ker se nam zdi, da vendarle semkaj bolj spada...

Skrbno

„Zakaj pa spi vaš Nejček na tako visoki postelji?“

„Da slišiva, kdaj se zvrne na tla. Veste, midva z možem imava strašno trdno spanje!“

Nemogoče

Neka debela dama komaj zleze skozi vrata v trgovino:

„Rada bi videla kopalno obleko, ki bi mi se podala.“

Tal govec jo premeri od vrha do do tal in reče: „Jaz tudi!“

V šoli

Učitelj: Kateri čas je to, če rečem ‚vidim‘?

Učenec (molči).

Učitelj: „No, kdaj vidiš osla, če rečeš: ‚Vidim osla?‘“

Učenec: „Zdaj!“

Vse v eni osebi.

Oče pokliče malega Rudija v sobo in mu reče: „Dragi Rudi, zdaj si že dosti velik, da ti povem tole: božička ni, ker sem to jaz, Miklavž. Tudi ne, ker sem jaz Miklavž.“

Pa se oglasi Rudi: „O, očka, saj že dobro vem. Tudi to vem, da si ti štokrlja.“

Prvo znamenje starosti

Vprašali so starega gospoda, ki je bil v mladih letih velik don Juan, kdaj je prvič opazil, da ni več mlad. Z nasmehom je odgovoril duhoviti starec:

„To je bilo takrat, ko sem moral sam pri sebi dognati, da nima misel, hoditi z lepim, mladim ženskim bitjem celo uro v naliivu brez dežnika po samotnem izprehodu, zame ničesar več mikavnega!“

Dobro ve!

Učitelj: „Kdo je bila Mojzesova mati?“

Vse tiho. Končno dvigne roko mali Janezek.

Učitelj: „Vidite, fantje! Mali Janezek vas je spet dal v koš. No, kdo je bila Mojzesova mati?“

Janezek: „Faraonova hči.“

Učitelj: „Ne, to pa ne bo prav. Ona ni bila njegova mati. Ona ga je samo potegnila iz vode.“

Janezek (se zasmeje): „Mislite?“

Če hoče kdo preveč vedeti...

Poglavar nekega mesta v Orientu je poslal guvernerju na njegova vprašanja o razmerah v mestu tele odgovore:

Vprašanje: Koliko ljudi umre v mestu na vsakih 1000?

Odgovor: V mojem mestu morajo vsi umreti po Alahovi volji; nekateri umro stari, nekateri pa mladi.

Vprašanje: Koliko otrok se rodi na leto?

Odgovor: Ne vemo; to lahko samo Alah pove.

Vprašanje: Kako je s pitno vodo? Ali je dobra?

Odgovor: Od pamtveka ni še nihče umrl od žeje.

Vprašanje: Kakšne so splošne zdravstvene razmere v mestu?

Odgovor: Odkar nam je Alah poslal Mohameda, svojega preroka, da očisti svet z ognjem in mečem, se je že marsikaj popravilo. Zdaj pa, jagnje z zapada, dovolj teh vprašanj, ki ne koristijo ne tebi ne nikomur drugemu.

JULES MARY:

BREZ VESTI

Drugi del
OČETOV GREH

Ta roman je začel izhajati v 40. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je devetnajsto. Novi naročniki naj zahtevajo še prejšnja.

Tudi Helena se je instinktivno ustavila.

Takrat pa se je Pavel s silo osvestil. In skoro hladnokrven je bil njegov glas, ko jo je vliudno, čeprav tiho ogovoril:

„Oprostite, gospa, moja vsiljivost. Gotovo ste že opazili, da vas zasledujem. Dajte, da vam povem — v vsej naglici, da vas ne vznemirim, da vam prihranim tudi najmanjši nemir: nekaj velikega me je napotilo k temu ravnanju. Drugače se ne bi bil upal stopiti tako-le pred —“

„Ne razumem, kaj želite.“ ga je prekinila Helena, ki so ji njegove besede vrnila pamet. „Ne poznam vas, še nikoli vas nisem videla! Zato ne vem, zakaj me ogovarjate.“

„Zagotavljam vas, madame — dovolite, ali ne čutite, da je moje občutje do vas —“

„Oprostite, gospod...“ ga je zavrnila Helena, v kateri se je še s poslednjo močjo oglašal napuh.

„Dovolite, gospa!“ je zdaj s trdnim, čeprav žalostnim glasom povzel mladi oficir. „Zakaj se me bojite? Ali mislite, da bom izrabil, kar vem? Ali imate vzroka dvomiti o poštenosti mojega očeta in mene? O, gotovo veste, da ena sama naša beseda —“

Helena se ni mogla več premagati. Vsa njena hladnost in oholost mahoma kakor da

je padla z nje, in izpregovorilo je srce.

„Pavel!“ je šepnila.

„Mati — mati moja!“ je zajeceljal sin.

„Ti — da, sin moj!“ je vzkliknila Forgesova žena. In vsa predana čuvstvom, ne vedoč, kaj počne, je razprostrla roke in ga pritiskala na srce.

„Mati, mati moja!“ je zamrmral Pavel z mokrimi očmi. „Vse življenje sem mislil nate, ne da bi te bil poznal. Tako dolgo sem te ljubil — toliko let sem žaloval nad teboj, ker sem mislil, da si mrtva.“

S pobešenimi očmi vpraša zdaj ona tiho in z zastajajočim glasom:

„In on... moj mož... ali še živi?“

„Da, še...“

„Kje je zdaj?“

„V Parizu. Skupaj živiva.“

„O, kako me mora sovražiti!“ zamrmra Helena.

„Pomiluje te — v njem ni sovraštva,“ reče obotavljaje se Pavel.

„Ali večkrat o meni govorita?“

„O, dostikrat.“

Mučen molk nastane. „Učil te je, da me zaničuješ, kaj ne?“ povzame nato ona.

„Ne: narobe, rekel mi je samo, da si mrtva, da si utonila na morju. Ni mi prepovedal, da bi se te spominjal in da bi žaloval za teboj.“

Te besede so jo silno ganile. „Nikoli mi ne odpusti!“ reče nato. „O, Pavel, prej ko še nisi nič vedel, prej si me ljubil, zdaj pa, ko vse veš, ali

mi boš odpustil in me ne boš preziral?“

„Mati!“ zaječi mladi mož s solzami v očeh.

Tudi njo je posilil jok. V njeni duši se je zgodil velik preobrat. Doslej ni še nikoli pomislila na vso velikost dejanja, ki ga je storila takrat, ko je zapustila svojega moža. Zdaj pa ji je bilo kakor da so se ji odprle oči. Srečanje s sinom, ki ga že več ko dvajset let ni videla — to srečanje jo je presunilo do dna duše.

Pavel je prvi izpregovoril.

„Ne smeva dolgo tu ostati, mati,“ je rekel s skrbjo v besedah. „Utegnilo bi biti nevarno zate, če bi te videl kateri tvojih znancev. Ločiti se morava.“

„Prav imaš,“ mu je pritrčila mati. „Toda zdaj ko sem te našla, ne maram več živeti, ne da bi se časih videla. Kdaj bi se lahko sestala?“

„Če hočeš, mati, tako kakor danes — pazil bom, kdaj se odpraviš z doma.“

„Ne, ne!“ je odkimala Helena.

„Ali pa — če ti smem predlagati: dobijva se na mojem stanovanju!“

„To bi bilo nevarno,“ je pomislila mati. „Preblizu je moji hiši, ljudje bi naju videli in si svoje mislili, če bi zahajala k tebi.“

„Ne mislim stanovanja nasproti Forgesovi palači,“ je odgovoril Pavel. „To sobo sem si najel samo zato, da sem tebe videl. Imam še svojo prejšnjo sobo, ki jo lahko še danes vzamem.“

„Da — tam bi bila na varnem! Tja lahko pridem, kadar hočem. Tam se nama tudi ni

Dobre novele

so redke in se težko dobe. „Roman“ jim bo poslej posvečal večjo skrb. Cenjene bralce vljudno opozarjamo na današnjo novelo

Mrtva nevesta

ki jo prinašamo na straneh 82.—84.

treba bati nikakih zvedavilnih pogledov!"

„Že kar jutri se preselim nazaj!" je ognjevitno vzkliknil mladi oficir.

„In po jutrišnjem upam, da te že lahko obiščem."

„Torej do svidenja!" je veselo vzkliknil sin.

„Do svidenja, Pavel!" je šepnila mati.

Štirinajsto poglavje GOBRIANDOV SUM

Stari Gobriand kar ni mogel verjeti, ko mu je Levigier povedal, da se dvoboj med Gastonom Forgesom in mladim oficirjem ni vršil. Vprašal je starega Levigiera, kako se mu je posrečilo dvoboj preprečiti, toda starec je trdovratno molčal.

„Govoril sem z gospodom Gastonom Forgesom," je samo rekel. „in sem mu dopovedal, da je dvoboj nezmisel. Prav tako sem spravil k pameti svojega sina." To je bilo vse, kar je mogel Gobriand spraviti iz njega.

Starcu se je stvar zdela čudna. Začel je premišljati.

„Kako to? Gaston in Pavel se prej nista poznala — vse do tistega večera pred name-ranim dvobojem sta bila drug drugemu tujca. Takrat pa... Gobriand se je spomnil, kako neverjetno sta si bila podobna. „Pa vendar ne -?"

Pohabljencu se je stemnilo pred očmi od teh drznih domnev. Če sta si dva moža tako strašno podobna kakor Pavel in Gaston, je na dlani domneva, da sta si brata! In če sta si krvna brata, potem je takisto logičen sklep, da morata imeti skupnega očeta ali pa skupno mater. Forges ne bo oče obeh — zakaj bi potem Levigier imel Pavla pri sebi? Isto velja za Levigiera. Torej ostane le še skupna mati —

„Forgesova žena je Pavlova mati!" Kakor blisk se je Gobriandu posvetilo. „In če je ona mati mladega oficirja, to pomeni (ker je stari Levigier njegov oče), da se Forgesova

Vaša in naša želja je, da

„Roman" razširi obseg.

Sami ste krivi, da ga še ni:

1. ker list posojujete dalje;
2. ker z naročnino odlašate.

Torej?

žena in Levigier poznata, da ju veže dogodek iz davnih let — ljubezen, ki ni ostala brez posledic!"

Stari Gobriand je bil kar vrtoglav od vseh teh dognanj. Sicer jim še sam ni prav verjel — toda kdo bi mogel dvomiti!

Prva njegova misel je bila, kako bi to izrabil za svojo osveto proti Forgesu.

„Če je bila Forgesova žena v svojih mladih letih Levigierova ljubica," je svoje uganbanje razpredal dalje, „se o tem kaj lahko prepričam. Sicer ne vem, kako sta se z Levigierom razšla, toda prepričan sem, da bi se takoj odzvala, če bi jo Pavlov oče poklical v važni zadevi k sebi. Da, tako storim: v Levigierovem imenu ji pišem, naj pride drevi v njegovo stanovanje. Gotovo pride in Levigier jo sprejme. Jaz pa bom prežal in prisluškoval, kar mi ne bo težko; saj Levigier vsak večer zaradi soparice okno odpre."

Gobriand ni odlašal z izvedbo svojega načrta. Toda ko je hotel oddati pismo na pošto, se je zdajci spomnil: joj, ona gotovo pozna Levigierovo pisavo! Ne, pismo ne! Brzjavko ji pošlje!

Potem pa se je spomnil, da bi utegnila brzjavka priti

njenemu možu v roke. Ne, to mora za vsako ceno preprečiti, če noče izgubiti tega dragocnega orožja zoper Forgesa iz rok. Zato je rajši počakal do drugega dne, ko je bral v listih, da je seja senata, ki se je Forges zanesljivo udeležil. In potem je njegovim ženi poslal tole brzjavko:

„Na vsak način moram drevi s teboj govoriti. Pridi ob devetih v ulico Poissoniers sto sedemnajst, drugače velika nesreča. Levigier."

*

Kakor je Gobriand pričakoval, se je zgodilo. Levigier je zvečer prišel domov, si pripravil večerjo, nato pa je odprl okno, si prižgal svetiljko in se spravil na svoje običajno delo: prepisovanje gledaliških dram.

Bilo je soparno. Na nebu so se prižigale prve zvezde.

Gobriandu je burno tolklo srce. Ni sicer mislil na to, da je s svojim dejanjem nemara pripravil soseda v veliko nesrečo; vsak pomislek je pri njem izginil tisti mah, ko je šlo za njegovo staro osveto — zato je tako razburjen in vznemirjen čakal, kaj pride.

Ni mu bilo treba dolgo čakati. Ko je sedeč pri odprtem oknu stregel na starega Levigiera, je zdajci zapazil, da se je starec zdrznil in pogledal proti vratom.

Potrkalo je, si je rekel Gobriand. Toda Levigier, ki ni bil vajen sprejemati drugih ljudi kakor svojega sina, ni mogel prav verjeti.

Vendar ni dolgo ostal v dvomih. Potrkalo je drugič, močnejše. Starec je odložil pero, vstal in stopil k vratom, da jih odpre.

Gobriandu ni ušla nobena kretnja njegovega soseda iz oči. „Devet je ura," je zamrmral, „točna je."

Levigier je med tem že odprl vrata in zagledal pred seboj neznan žensko; stopil je korak nazaj, trdno prepričan, da se je neznanka zmotila v vratih.

VSAK DAN, 1 ODGOVOR

Na vprašanja na 86. strani

1. Tri in pol milijona dinarjev.
2. Radij je najdražja snov na svetu.
3. Mendez Pinto, leta 1542.
4. Kadidša.
5. Rimljan Seneca. Njegovo premoženje so cenili v našem denarju na 1 milijardo dinarjev.
6. Južnoafriška republika.
7. Benjamin Franklin.
8. Do globine 200 metrov.

Dama je bila ogrnjena v kopreno, zato ji ni mogel videti v obraz. Stopila je v sobo, nato pa se je z vzdihom spustila na stol in odkrila obraz.

Z grozo se je Levigier opotekel nazaj. Ni mogel premagati vzklika, ki se mu je zoper njegovo voljo iztrgal iz stisnjenega grla. In ta vzklik, ki je udaril na Gobriandova ušesa, je bil: „Moja žena!”

Bila je Helena Forgesova. Gobrianda je skoro vrglo na tla. „Njegova žena! Forgesova žena je Levigierova žena!” je mrmral ves trepetajoč. „Ali je to mogoče? Ali sem prav čul?”

Helena je bila bleda in polmrtva od strahu; še bolj se je sključila na stolu in pobesila glavo. Ni imela moči, da bi zinila besedico.

Levigier je stopil pred njo in prekrizal roke.

„Počakajmo!” si je zdaj rekel Gobriand. „Tu se mi obeta še lep prizorček!”

„Vi pri meni, madame?” je povzel Levigier, ko se je osvestil od prvega presenečenja. „Razumeli boste, da me vaš obisk nemalo čudi; zakaj pet in dvajset let sem mislil, da me ne marate več videti.”

„Gospod!” je zajecljala skrušena žena.

„Dovolite,” jo je prekinil. „Zapustili ste me, kar je bilo z vašega stališča čisto prav, zakaj bil sem siromak in sem moral s svojim zaslužkom skopariti, če sem hotel zrediti najinega Pavla. Vam pa to ni bilo po godu — vam se je hotelo zabav, plesov in gledališča! Ha, ha!” Porogljivo se je zasmel. „Da, zato ste šli od mene. In potem sva bila mrtva drug za drugega in jaz se ne bi več menil za vas, verjemite mi — da ni prišel ta slučaj z dvobojem med mojim sinom in...”

Helena je zaihtela.

„Jokate se?” se je zasmel on. „Bog, zakaj neki? Ali vas je morda vaš dozdevni mož gospod Forges de Montfore nagal?”

Ona mu ni odgovorila.

„Morda vas je užalilo, da se vasega poseta nisem več nadejal? Kako dolgo veste, da sem se živ? Vaše materinsko srce ni čutilo nikakih skrbi zastran Pavla. A vendar mu zato nisem sejal v srce sovrašstva do vas, narobe: rekel sem mu, da ste že davno, davno umrli. Toda Bog je hotel, da siromak vse izve — in zdaj ve vse!”

„Da,” je zaihtela, „on vse ve! Pa vendar me ljubi — odpustil mi je!”

„Pavel?” je z začudenjem vzkliknil Levigier. „Vi nesrečnica ste govorili z njim?”

„Da, videla sem ga in govorila z njim. Poiskal me je in jaz sem zaslutila, da je moj sin. In odkar to vem, sem vsa nesrečna in blažena hkrati!”

Levigier je namršil čelo. Njegov obraz je postal trd ko kamen. Kakor bi se bil zbal, da mu ne bi ta ženska ukrala srca njegovega sinu.

„Kje sta se dobila?” je vprašal kratko.

„Iskal me je,” je odgovorila Helena. „Kamorkoli sem šla, povsod je bil on za menoj, kamorkoli sem se peljala, povsod sem ga srečala. Ali sem mu smela odreči prošnjo, ki sem mu jo brala v očeh?”

Mučen molk je nastal med njima. Levigier je hladno gledal svojo ženo.

Čeprav je bila Helena v tistih letih, ko se ženske le nerade spominjajo svojih prejšnjih čarov, je bila vendarle še jako lepa. In Levigier je zagledal na njej, ki jo je nekoč tako vroče ljubil, spet tiste fine črte, tisto prosojno polt, svetle oči in elegantno vitko postavo.

Tudi ona ga je opazovala. Kako se je izpremenil, je bila prva njena misel. Kako se je postaral! Njegovo čelo je imel dva bela šopa las — njegov obraz je bil naguban in postava skuljučena.

„Mislil sem, upal sem, da vas nikoli več ne vidim!” je izpregovoril Levigier. „Zakaj ste prišli? Zakaj mi spet prinašate

nemir v življenje? Ali sem vam jaz kdaj kalil pokoj? Zakaj ste prišli?”

Helena je postajala od minute do minute bledejša. In ko je Levigier ponovil vprašanje, je s krikom vstala.

„Kaj me mar niste v poklicali?”

„Jaz da sem vas poklical? Jaz? Ne razumem vas!”

„Poslali ste mi brzojavko, v kateri ste zahtevali nocoj ob devetih sestaneh pri vas, s pripombo, da utegne priti do velike nesreče, ako ne pridem.”

Levigier se je udaril z roko po čelu.

„Norčevati se hočete iz mene!” je zaškrtal. „Jaz vam nisem nič brzojavil! Niti v sanjah mi kaj takega ne bi prišlo na um!”

„Evo brzojavke — preberite jo sami!” je odgovorila Helena in mu pomolila brzojavko.

Levigier jo je naglo preletel in se zdrzil.

„Kaj je to? Kaj naj to pomeni? Kdo je podpisal moje ime?” je zavpil ves ogorčen.

„Tak brzojavka ni vaša?” se je začudila Helena.

„Kolnem se vam,” je odgovoril in vzdignil roko kakor za prisego. „Kolnem se vam, da vam tega jaz nisem brzojavil. Nikoli mi ni prišla misel ali želja, da bi vas še kedaj videl — verjemite mi!”

„A kdo bi potem mogel biti?”

„Nimam pojma!”

„Nemara Pavel?” je menila Helena.

„S kakšnim namenom neki?” je oporekel Levigier.

„Potem mama je pa nekdo nastavil past!” je šepnila Helena. „Samo kdo bi to utegnil biti? In kateremu od naju je bila ta past namenjena?”

„Meni ne — jaz nisem nikomur v življenju zlega storil,” je odvrnil Levigier. „Sicer pa: kdo me pozna? Pri vas je to drugače. Vi zavzimate zelo ugledno mesto v pariški družbi, vaš mož je slaven politik, zato imata sovražnike ali

vsaj zavistnike. Poglejte med svojimi znanci: nemara je med njimi kateri, ki bi vam rad škodoval!"

Helena ni odgovorila. Zdajci pa se je spomnila Gobrianda. Stari pohabljenec je bil neizprosni sovražnik njenega moža — ali je nemara on —? Od koga drugega naj bi neki izvirala ta brzjavka, če ne od njega?

Toda senatorjeva ljubimka ni mogla vedeti, da se Levigier in Gobriand poznata, in zato ni Levigieru priznala svoje sumnje. Tudi ni vedela, da stanuje pohabljenec v tej hiši.

Gobriand je bil med tem čisto tiho, da ga ne bi kdo čul, zaprl okno. Preveč važna je bila skrivnost, ki jo je pravkar zvedel, da bi jo smel tvegati. Zakaj če ga Forgesova dozdevna žena zagleda pri oknu — ali ne izgubi potem ta skrivnost zanj vsako vrednost? Tako pa si sme obetati od nje največje nade. Ali mar nima zdaj v roki skrivnosti, ki bi pomenila, samo če hoče, pogin in smrt njegovega smrtnega sovražnika Forgesa?

„Tako, prijatelj,“ je zamrmral in obraz se mu je spačil od mržnje. „zdaj te imam!“

Ni več mislil na Levigiera, ne na Pavla, tudi ne na to, na kak način je prišel do te skrivnosti, ki je pripadala samo dvema človekoma. Ni mislil na Gastona, ki bi ga razkritje očetove sramote spravilo v obup, ne na Julijo, ki ne bi prenesla Gastonove nesreče. Mislil je samo na svoje maščevanje. Forgesa hoče videti ponižnega, majhnega in na kolnih pred seboj. O, kolikrat si je želel tega pogleda! Če bi mu zdaj kdo dal na izbero premoženje, po katerem je hrepenel, ali izpolnitev te osvete, bi imetje zavrgel in segel po maščevanju — — —

V tem se je bila Helena obrnila k vratom. Levigier se je ves onemogel spustil na stol in ni videl, kdaj je njegova žena odšla.

Starec je bil preveč razburjen, da bi šel spat. Sedel je v temi k odprtemu oknu in divje misli so mu švigale po glavi. Kdo je mogel biti tisti, ki je brzjavil Heleni? In zakaj?

Tudi njemu je bilo na umu samo eno ime: Gobriand. To je bil edini človek, o katerem je vedel, da bi si utegnili obetati od tega korist: zakaj pohabljenec je na smrt sovražil Heleninega moža Forgesa. — Morda je prišel na sled njegovi skrivnosti in se je hotel s tem, da je pripravil ta sestanek, prepričati, ali je njegova domaeva prava?

Staremu možu je v glavi vse brnelo: primaknil je še bliže stol k oknu in se zagledal v jasno nebo. Če je Gobriand dotični, si je rekel, mu mora njegovo nameru prepričati, ako noče priklicati nesreče na svojega sina.

Še dolgo je tisto noč Levigier bedel in strmел v nebo. In ko se je naposled le spravil k počitku, so zvezde na nebu že bledele.

*

Heleni ni dosti manjkalo, da se ni onesvestila, ko se je poslovila od svojega moža. — Morala se je prijeti za ograjo stopnic, da se ni opotekla.

„Kaj pripravlja Gobriand?“ se je neprestano vpraševala, gredoč počasi proti domu. In potem se ji je pojavilo drugo vprašanje: ali naj Forgesu kaj pove o nocošnjem sestanku?

Toda ko je bila doma, ni imela poguma za to. Poznala je Forgesa, vedela je, da je nagle jeze: njegov srd bi bil strašen. In niti izgovora nima: vsega je sama kriva. Če ne bi bila šla k Levigieru... In gotovo ne bi bila šla, če ne bi bila spoznala sina Pavla in se zbala zanj. O, zakaj je človek tako mehak!

Helena se ni zavedala, da je s temi besedami v drugo zatajila svojega sina Pavla...

Prišedši domov se je zaklenila v svojo sobo. Vso noč je prebila v solzah.

Petnajsto poglavje

BREZ USMILJENJA

A ni bila samo Helena, ki je to noč prebila brez spanja. Tudi Levigier, kakor vemo, dolgo ni šel spet, tudi on ni našel pokoja. Neprestano je moral misliti na svojo ženo.

Ko se je Gobriand zbudil, je videl Levigiera, ki se je pripravil v pisarno. Kako bled je bil nesrečnež! Kako sključeno je hodil!

Gobriand se ni upal odpreti okna in mu zaklicati jutranji pozdrav, kakor je to storil vsako jutro. Sram ga je bilo, ker se mu je na dnu srca porajal kes nad dejanjem, ki ga je zagrešil nad tem nedolžnim človekom. Ali ni zlorabil Levigierovega imena? Ali ni bil vzrok njegove tuge, ki mu jo je čital na obrazu? Ali ni s tem, kar je pripravil zoper Forgesa, zadel tudi starega siromaka?

Če je bil kdo užaljen, če je bila komu storjena krivica, ali ni bil to prej Levigier kakor Gobriand? Levigier, prevarani mož — ali ni bil on bolj obžalovanja vreden kakor stari pohabljenec? Ali ni bilo Levigierovo življenje po Forgesovi in Helenini krivdi huje prizadeto kakor Gobriandovo?

Skrivnost, ki jo je zdaj hotel izrabiti, ne bi s strupeno puščico zadela samo Forgesa in njegove ljubice. Zadela bi tudi Gastona in njegovo sestro. Ali je imel pravico poslužiti se tega orožja, samo zato da zadosti svojemu čisto osebnemu maščevanju?

Take misli so se mu porajale ta trenutek. Toda naj so bile te misli še tako tehtne in resne in naj so ga zadele še tako globoko, njegovega sklepa niso omajale. Stresel se je, kakor da hoče te misli pregnati, kakor da hoče udušiti glas svoje notranjosti.

„Ne,“ je vzkliknil. „Forges mora dobiti plačilo!“

Tisti dan je prišlo v ulico Poissonniers drobno pisemce na Levigierov naslov. Pismo

je bilo od Helenie in se je takole glasilo:

„Včeraj vam nisem mogla povedati, koga sumim, da je pisec brzojavke, ki me je pozvala k vam — nisem se upala izdati vam svojega suma. Danes ga ne morem več zamolčati, ker slutim veliko nesrečo, če ne izpregovorim — grozno nesrečo, ki ne bo ugonobila samo tistih, katere vi poznate, nego bo prizadela tudi vašo čast in porušila vaš mir. Prijatelj, ki je poslal brzojavko, stanuje blizu vas, v isti hiši, v istem nadstropju kakor vi. Zanesite se, da dobro vem: poizvedela sem temeljito, preden sem to napisala. To je vaš sosed Gobriand — nihče drugi ni kakor on. Predolgo bi trajalo, če bi vam hotela pripovedovati, zakaj sovraži mojega moža in mene. Naj vam zaščeta, da veste, odkod nevarnost prihaja.“

To je Levigiera še bolj pretreslo.

„Res je,“ si je rekel. „Na to bi bil lahko že davno pomislil. Ali mi ni Gobriand že najmanj dvajsetkrat rekel, da živi samo še eni nadi, samo še misli po maščevanju nad Forgesom? Ali mar ne dolži starega Forgesa, da ga je osleparil za dedščino? Ali ni bil Forges kriv, da so Julijo prijeli? Samo kako je neki mogel pogoditi, da poznam Heleno? Naj že bo kakor hoče: on to ve, skrivnost je v njegovih rokah in s tem ima hkrati v roki strašno orožje, o katerem je tako dolgo sanjal. Kaj naj storim? Ali naj z njim govorim? Pa kaj naj mu rečem? Ne verjamem, da bi se dal pregovoriti!“

Take in podobne misli so prešinjale starega gospoda. In ko je napočil večer in je vedel, da dobi Gobrianda doma, je potrkal na njegova vrata. Pri tem ni imel ničesar določnega v mislih: v njem je bila samo neizvestna namera preveriti se, ali namerava Gobriand res izvesti svoj napad na starega Forgesa.

Stari pohabljenec mu je sam odprl vrata. „Pozdravljeni, gospod Levigier,“ ga je prijazno pozdravil. „kar naprej!“

Došlec je stopil v sobo in še preden je sedel na ponujeni mu stol, je rekel:

„Ni prav, gospod Gobriand, kar pripravljate!“

Gobriand je pogledal gosta od strani in se napravil začudenega.

„Kaj neki, gospod Levigier — kaj pravite, da ni prav?“

„Niste pošteno ravnali.“

„Še enkrat, gospod Levigier,“ se je Gobriand še vedno delal nevednega. „zakaj ti očitki?“

„Nikar ne tajite — odveč bi bilo. Vem, da ste izrabili moje ime in poslali brzojavko gospe Forgesovi, ženi svojega sovražnika. Ali je tako ali ni?“

Gobrianda je ta odkriti napad zmedel.

„Ne tajite, gospod Gobriand,“ je ponovil stavec. „Preberite še tole pismo, ki sem ga pravkar dobil. Nič ne maram skrivati pred vami, kajti baš zato, da vas odvrnem od vaših namer, prihajam k vam. Vaše namere se tudi mene tičejo — to mi boste vendar priznali!“

Gobriand je med tem prebral pismo, ki mu ga je Levigier pomolil, in ga nato hladno vrnil.

„Res je,“ je rekel. „Gospa Forgesova se ni zmotila.“

Najzanimivejše partije

cbeh naših romanov prihajajo baš zdaj, ko se dejanje razpleta. A vsoto zanimivost še visoko nadkrijujejo velenapeti prizori našega

novega ljubavnega romana

zi se odigrava med nami, ki so mu junaki

naši ljudje!

Začne se še ta mesec!

Willy Forst

priljubljeni filmski komik pride ta teden v filmu „Gospod po naročilu“. Igral bo poklicnega slavnostnega govornika, ki mora reševati položaj v nekaterih nad vse komičnih prizorih.

Kako se mu to posreči, pa se prepričajte sami.

Joan dobi vse kar hoče

Vsaka punčka se rada igra s svojimi igračkami, dokler ne vidi drugih. — Taka punčka je tudi Joan Crawfordova.

Vsega ima, kar si more dekletke poželeti. Slave, denarja, moža. Zdaj se ji je zahotelo nečesa novega.

V umetniških krogih je dosegla ime zastopnice današnje vesele moderne mladine. Saj je doslej igrala same take vloge. Postala je ideal vseh deklet, ki hodijo v šole — pobornica moderne prostosti.

To pa ji je bilo premalo. Ker je pač otrok. Videla je druge igravke in ni mirovala dokler jih ni dobila. Spravila je svoje med staro šaro. Po vseh zakonih zdravega razuma bi bila morala biti z njimi zadovoljna. Saj ima vsega, kar potrebuje za srečo. Milijoni deklet ji zavidajo.

Zdaj pa, da vas ne bom mučil — povem vam, kaj hoče Joan Crawfordova. Namestu dosedanjega modernega dekleta hoče postati v filmu tragedka.

Joan ni navadna ženska. Toliko moči in ambicije skriva v sebi, da ne more nikdar mirovati. Ni zadovoljna s tem, da je ena dvajsetih ali še manj zvezd na hollywoodskem nebu. Postati hoče ena izmed petih ali šestih nesmrtnih.

„Tega ne bom dosegla nikdar, če bom igrala zmeraj take vloge, kakor jih zdaj igram,“ tako je rekla nekoč gospodom. „Ljudje hočejo videti zmeraj kaj novega. Obrazov, ki ne

povedo nič novega se naveličajo in jih pozabijo. Tega pa jaz nočem."

Prav huda je postala takrat Joan Crawfordova. In njena jeza je zalagla. Dobila je glavno vlogo v tragediji „V močvirju“.

Joan je zbudila mnogo pozornosti že po prvih posnetkih tega filma.

Zadnjič sem jo obiskal ravno ko so fotografirali prizor iz tega filma. Sedela je v sobi, ki naj bi bila ječa, ogrnjena v siv šal.

„Zdaj imam vendar vlogo, ki sem si jo želela,“ to so bile njene prve besede, ko me je spoznala. Naglo je odmaknila z mize nekaj reči, da mi napravi prostor. Potem pa je sedla na škripajočo posteljo.

Kar verjeti nisem mogel, da je to Joan.

Sivo robato blago je pokrivalo njeno telo, ki pravijo o njem, da je eno najlepših na svetu. Lase, ki nanje tako pazi, so ji počesali nazaj. Velike oči, ki so bile takega pomena pri njenih vlogah, so ji zožili in napravili pod njimi velike črne kolobarje.

„Kajne, da si nisem prav nič podobna?“ se je nasmehnila, ko je videla, da jo opazujem. „Vsi poznate v meni samo zaročenko, ki je zmeraj vesela in se zmeraj smeje. Zato vas bom pa tudi iznenadila. Boste videli!“

Zunaj sem čul korake. Mimo je šlo nekaj igralk, ki so bile prav tako kakor ona v obleki kaznenk.

„Pravijo, da sem se izpremenila, kar sem poročena z mladim Dougom,“ je dejala, ko so kaznenke že odšle. „Pravijo celo, da sem čisto drugačna. To pa ni res.“ Odtrgala je nit, ki jo je imela med zobmi. „Prav tako sem, kakor sem bila prej — ljudje se ne spreminijo tako hitro. Vsaj jaz ne. Morda na zunaj... Vselej sem hotela biti taka, kakor sem. Tudi takrat, ko sem igrala dekliške vloge, se mi je hotelo tragedii. Prav toliko energije imam danes kakor takrat, ko sem hotela obletati cele noči samo, da jo zdaj uporabljam na drugi način. Dve leti starejša sem — in za dve leti pametnejša...“

Hotela je povedati še marsikaj, toda neusmiljeni režiserjev megafon jo je poklical na delo.

Stisnila mi je roko in mi obljubila da mi drugič pove še kaj več. Packer.

Lilian Harvey in Willy Fritsch v Ljubljani

V nedeljo zvečer sta se peljala z brzovlakom v Zagreb skozi Ljubljano filmska igralka Lilian Harvey in Willy Fritsch. Na postaji, kjer je vlak stal nad pol ure, se je nabrala velika množica ljudi, ki je povzročila tolikšno gnečo, da ni bilo mogoče priti do vagona. — Igralec in igralka, ki sta — mimogrede vam

zaupamo: mož in žena, čeprav to tajita — sta morala podpisati brez številnih svojih slik. Dobila sta več zelo krasnih šopkov.

Ko je vlak odhajal, so nekatere gospodične začele teči za njim. — Sploh je bilo opaziti, da so gospodične kazale mnogo več zanimanja za Willyja Fritscha kakor gospodje za Lilian Harvey.

Ni čuda — saj je šikoven fant. Obljubila sta, da o priliki obiščeta Ljubljano.

Poročnik carjeve garde

K filmu, ki pride v kratkem v „Ljubljanski dvor“

Bonapartist Armand de Treville zaide na begu v spalnico Leonije, ki pa ne vidi njegovega obraza. Kasneje sreča dekle v hiši grofice Luneville, kjer se skriva pod krinko sluga. Leonija se vanj zaljubi, ko pa ji pove, da je pristaš Bonaparta, se z njim spre in se hoče poročiti z

možem, ki ga ne ljubi. Takrat pa se v zmagoslavnem pohodu vrne Napoleon z otoka Elbe. Armandu se ni treba več skrivati, zato odpelje Leonijo in jo vzame za ženo.

Taka je vsebina tega filma, ki ga štejejo med najboljše Novarrove. Mnogo romantike je v njem, kar ji daje še posebno mičnost. Novarro, ki zelo dobro poje — saj je hotel postati operni pevec — zaroče v njem nekaj prav lepih pesmi. Njegova partnerica je Dorothy Jordan, ki ste jo videli na naslovni strani 48. številke lanskega letnika „Romana“.

„Luči velemesta“.

V Los Angelesu je bila prošli teden krstna predstava novega filma Charlieja Chaplina „City Lights“ (Luči velemesta). — Predstave se je udeležil med drugimi odličniki tudi Chaplin sam v družbi nemškega učenjaka Einsteina.

Chaplin je ogorčen nasprotnik govorečega filma in priznava le sin-

Elitni Kino Matica

Telefon 2124

Gospod po naročilu

vesela komedija polna lepih pesmi in duhovitih zapletkov. V glavnih vlogah Willy Forst in Elsie Elster.

Zadnja četa

drama iz Napoleonovih časov. V glavni vlogi slavni nemški umetnik Conrad Veidt in Karin Evans

On ali jaz

velika kriminalna drama. V glavni vlogi mojster kriminalnih vlog Harry Piel, ki igra dve vloge: pustolovca in princa. Njegova partnerica dražestna Olivia Fried.

hronizirani film; tako je tudi njegovo novo delo, ki ga je pripravljaval malone tri leta.

Kakor vse Chaplinove umetnine je tudi „Luči velemesta“ sprejelo občinstvo z velikim navdušenjem: pred kinom, v katerem je bila premijera, je pomnoženo redarstvo komaj vzdržalo naval publike.

Filmska vprašanja

1. Katera filmska igralka igra glavno vlogo v filmu „Gospod po naročilu“?

2. Kdo igra glavno moško vlogo v filmu „Zadnja četa“?

3. Kdo igra glavno moško vlogo v filmu „Poročnik carjeve garde“?

4. Katera dva filmska igralca na svetu sta najboljše plačana?

5. Kdo igra pravega feldmaršala v filmu „Lažni feldmaršal“?

O vsem tem smo v „Romana“ že pisali. Rešitve, ki jim mora biti priložen kupon št. 6, sprejemamo prvih 6 dni po izidu lista. Za nagrade razpisujemo

20 VELIKIH FILMSKIH FOTOGRAFIJ.

ki jih razdelimo med 10 izžrebanih reševalcev.

Pravi odgovori na vprašanja v 4. številki so tile:

1. O'Neill; 2. Renate Müller; 3. „Alraune“; 4. Lilian Gish; 5. John Boles.

Nagrade je žreb prisodil takole:

5 fotografij: Fani Dragar, Litija.

4 fotografije: Erna Taršek, Novo mesto.

3 fotografije: B. Medica, Ljubljana.

2 fotografiji: Josip Usenik, Ljubljana.

Po eno fotografijo: Mirko Trampuš, Metlika; Ivan Rovnikar, Vel. Stanga; Vika Mohorič, Novo mesto; Janko Mlakar, Jesenice; Niko Kržišnik, Ljubljana; Albert Lazar, Jesenice.

Nagrajenim smo nagrade že poslali in jih prosimo, da nam njih prejem potrdijo, ko nam spet pošljejo rešitve.

Doma, v družini

Nekaj o dobrih receptih

Dober recept je zaklad, to dobro ve vsaka gospodinja. Zato skrbno prikriva posebnosti, ki jih ima skrite v svojem debelem zvezku, katerega je morda podedovala že od stare matere. Rajši skoraj izda naslov svoje šivilje! In če se gospa omehta in po dolgotrajnem hvaljenju „izvrstnega čajnega peciva“ ali „čudovite čokoladne torte“ obljudi, da bo naročila kuharici, naj ta recept prepíše, potem bodite uverjeni, da ji bo v isti sapi tudi rekla, naj malo izpremeni posamezne „postavke“, ali pa bo kuharica to storila kar brez njenega migljaja.

Je že tako! Recept ni več pravi recept, če ga ve več ljudi. In gospodinja se ljubosumne na svoje prijateljice bolj kakor na moze.

Navadno je tako, da naredi gospodinja po prvi uporabi težko pridobljenega recepta kisel obraz, ker se ni obnesel... Seveda pa je čisto vzrok tudi kaj drugega. Časih je treba dodati kaj boljšega, kar pa se zdi varčni gospodinja predrago. Zato pride drugih reči več, in tako je vse izpremenjeno, časih v korist, a le prevečkrat v škodo. Da, to naj bi si zapomnile naše gospodinjice; nikar ne poskušajte delati po receptih, kjer presegaajo izdatki vaše finančne zmožnosti!

To pa seveda ne pomeni, da bi morale gospodinjice dobre jedi samo čitati z jedilnih listov. Ne. Toda namestu dragih ragújev in omak naj se navadijo dobrih in tečnih domačih jedi in naj poizkušajo izpopolniti recepte, ki jih imajo o teh jedeh. Stari recepti imajo vselej precej površno določene mere posameznih sestavin jedi. Izrazi, kakor: „velika žlica masti“, „pol krožnika moke“, „za jajce sladkorja“ in drugi ne povedo dovolj. Prav tako tudi ne, da „se jajce mehko skuha v času, ko zmoliš en očenaš, trdo pa po treh očenaših“. Dobra gospodinja bo preizkušala tako dolgo, da bo te mere lahko izpremenila v deke, litre in minute. Tako tudi prav hitro preračuna, koliko bo jed stala.

Gospodinjic svetujemo, da iz svoje zbirke izločijo „varčne recepte“, ki navadno varčujejo samo s branilno vrednostjo, ne pa toliko z denarjem, ki ga zanje porabijo.

Dobro in edino pravilno bi bilo, da bi dobre gospodinjice dale svoje recepte tudi drugim, brez običajne ozkosrčnosti in brez — „popravkov“.

Davica

je ena najnevarnejših otroških bolezní. Spoznaš jo po kratkem, lajujočem kašljanju, čigar glasu človek nikdar ne pozabi, če ga enkrat sliši.

Kot glavno sredstvo za zdravljenje smatrajo katranove in terpentinske pare. Treba je mešanico obojega zažgati v ploščati posodi. Soba se potem takoj napolni z gostim dimom, ki ga bolnik prav lahko in uspešno vdihuje. Pri prvih znakih so priporočljive tople kopeli nog, potem pa grgranje z ocedkom slezovca.

Mokri obkladki in na njih zelo debeli volneni povoji so se tudi obnesli.

Tudi grgranje z galunom (10 gramov na 200 gramov vode) je dobro. Namesto galuna lahko vzameš tudi isto množino klorovo kislega kalija.

Če je bolnik vrhu tega še zaprt, pomaga Glauberjeva sol ali pa grenka sol.

Pri zelo hudem vnetju je dobro dati bolniku v usta košček ledu in mu ga naložiti tudi okrog vratu kot ovitek. V tem primeru je dobro tudi grgranje z razredčeno apneno vodo.

Obkladek iz toplega gorčičnega testa na srednjem delu vratu vpliva časih zelo blagodejno, prav tako tudi obkladek iz 2–5 cm debele zelo prekajene slanice.

Odlično sredstvo pa je tole:

Košček flanelne pomoči v vročo vodo in jo tesno ovij otroku okrog prsi. Potem mu položi na podplate kuhane široko narezane čebule in mu daj nekaj kapljic sirupa, nakar začne bljuvati. Če napad ne poneha, daš pol kavne žličice galuna in prav toliko sladkorja.

Pri tej bolezni je treba tako j poklicati zdravnika.

Hišna goba

je ena najhujših in najneprijetnejših bolezní lesa, ki se rada loti tudi zidovja. Povzroči jo največkrat vlaga in preslabo zračenje. Ker je treba zatreti to nadlego takoj, ko se pojavi, pokliči strokovnjaka-mizarja, preden je prepozno in bi bilo treba dragih popravil. Navadno opaziš gobo šele takrat, ko se je že zelo razpasla. Les, kjer se je naselila, moraš takoj odstraniti in ostala tla namazati močno s netrolejem, da preprečiš njeno nadaljnje širjenje. Dobro sredstvo je tudi karbolno-lislo apneno mleko (1 del surove karbolove kisline na 10 delov apne-

nega mleka). Drugo sredstvo, ki tudi skoraj vselej pomaga, je tole: 1 kilogram soli, 50 gramov borove kisline in 10 litrov vroče vode. Vse skupaj zmešaj in s tem obriši tla.

Zdrobov štrukelj

Potrebščine: 15 dkg moke, 1 nožna konica soli, 4 dkg razpuščene masti, 1 celo jajce, ½ zavojčka Dr. Oetker-jevega pecilnega praška, 1/8 l mleka.

Priprava: Deni moko na desko, napravi vanjo jamico, deni v to sol, razpuščeno mast, jajce (jajce lahko tudi izostane), pecilni prašek in mlačno mleko. Namesi testo enakomerno, da spušča mehurčke, oblikuj iz njega okrogel hlebček, potresi nanj malo moke, ga pokrij s kaserolo ter ga pusti stati. Sedaj razgri mizni prt, ga potresi z moko, položi testo v sredino, ga razvaljaj z valekom in nato razvleci z ročnim hrbtom tako, da prti ne pridejo s testom v dotiko. Ko je testo razvlečeno toliko, da je prozorno, ga pomaži z razpuščeno mastjo, namaži po vsem testu in potem po nekoliko preganjeni podolžni strani nadev ter zvij testo s tem, da dvigaš prt. Štrukelj deni v dobro namaščeno ponev ali pločevino, postavi v vročo pečico ter polij med pečenjem z malo mleka. Peči ga je treba približno 1 uro.

Nadev: 10 dkg surovega masla, 1 zavojček Dr. Oetker-jevega vanilnovega sladkorja, 10 dkg sladkorja, 2 rumenjaka, sneg iz 2 beljakov, 1 kavna žlička Dr. Oetker-jevega pecilnega praška, limonovi olupci, 18 dkg zdroba in mleko. Premešaj surovo maslo z rumenjaka, sladkorjem, vanilnovim sladkorjem, pecilnim praškom, limonovimi olupci in mlekom ter dodaj zdrob, da se malo zmocchi; končno primešaj trden sneg iz 2 beljakov.

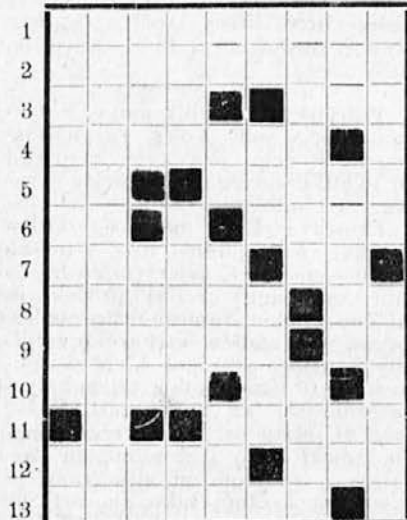
Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravnega „Franz Josefove“ grenčice urejeno prebavo. Specialni zdravnik silnega slovesa spričujejo, da so z učinkom staro preizkušene „Franz Josefove“ vode zadovoljni v vsakem oziru. „Franz Josefova“ grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Kupon 6 film

KRIZANKA

A B C D E F G H I

Križanka

Vodoravno: 1. Nam varuje dom; 2. Igra, ki ima žalosten konec; 3. Moško ime; je pri jedi potreben; 4. Dobivajo jo visoki ljudje; 5. Pokaže; ima zmysla za kupčije; 6. Pred španskimi samostalniki; Konča stavek; 7. V Afriki; rečeš, kadar ti kdo ne da miru; 8. Kurilski otok; predlog; 9. Najdeš jo v Epiru; z njim meriš; 10. Zbirka važnih dogodkov; pri kvartanju; 11. pobožen človek; 12. Ptica, ki se je je bati; pazi, da te ne piči; 13. Kraj slavne bitke.

Navpično: A. Pogoj zmage; že Vodnik ga je obrajtal; B. V Afriki; C. Kraj na meji; mesto v Rusiji; nemški zaimek; D. Moško ime; drag kamen; tako je; E. Vzpodbuđiš; pri kvartanju; Mongol; velik igralec; F. Predlog; brez njega je bil le Adam; majhen denar; G. Redilni del jedi; mesto na Angleškem; H. Voz ima zmeraj; sveta slika; nemški zaimek; I. Mesto v Ameriki; tam okrog se je vozil Noe.

Rešitev križanke v zadnji številki

Vodoravno: 1. Boter, ris; 2. Kulisa; 3. Bur, mol; 4. Os, so; 5. Libuša; 6. Jarenina; 7. Metil, bik; 8. Silikat; 9. Senica, ep; 11. Enica, oje; 11. Lica, obed; 12. Aca, Anica; 13. Ne, urar. — N a v p i č n o. A. Bor. Selan; B. Okus; Jesenice; C. Tur; Latinica; D. El, cirilica; E. Rim, belica; F. Soun, ka, ona; G. Raj, šiba, Obir; H. Sanitejec; I. Seno, ak, pedal.

Prva jugoslovanska tovarna
dežnikov

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred Škofijo št. 19

En gros — en detail.

Dežniki vseh vrst. Vrtni senčniki. Sejmski dežniki. Ve ikanska izbira. Skrajne cene.

Krasna, primerna, mala in
velika

darila

v bogati izberi pri

Iv. Bonač, Ljubljana

Ogl jte si razstavo!

Foto aparate in
potrebščine

dobite v največji izbiri pri

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

Telefon št. 34-01

Zahtevajte cenik!

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se prizglašajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev pecilni prašek

Dr. Oetker-jev vanilinov prašek

Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.

tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipeña močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego le Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe pristni Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se čisto ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev vanilinov sladkor je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
jajčni konjak.

Zavoček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša ½ zavočka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovnega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pripravo enostavnih, boljnih, finih in raffineskih močnatih jedi, šartlev, peciva, tort l. t. d.

Za vsako obitelj so največje važnosti, ker naldejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinj — tudi onih, ki stavilo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.

Tovarna kuvert

Konfekcija papirja

„KVERTA“ D-7
0-7
LJUBLJANA

Karlovska 2, Vožarski-pot-1